

Анастасія Захарова
студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: **Гаврилюк В.М.**
канд. екон. наук, асистент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страховий ринок тісно пов'язаний з економікою країни, а в результаті економічних перетворень, що відбуваються в державі, його роль постійно зростає. Страховий ринок України виник із проголошенням незалежності країни і водночас відчув на собі всю жорстокість і безкомпромісність міжнародної страхової системи. Чи не найбільшою проблемою стало його формування за відсутності історичних коренів та відірваності української страхової системи радянського періоду від світових страхових ринків. Формування страхового ринку в Україні має здебільшого стихійний характер і в багатьох випадках захист прав і інтересів страхувальників не забезпечений належним чином [1].

Проблемами розвитку і функціонування страхового ринку завжди перебувають у полі зору науковців. Так, вагомий внесок у розвиток теорії страхування та страхового ринку зробили Фурман В., Осадець С., Ткаченко Н., Базилевич В., Внукова Н., та інші. Сучасний стан і перспективи європейської інтеграції вітчизняного страхового ринку вивчали Д. Дема, О. Віленчук, І. Дем'янюк, В. Грищенко, А. Филонюк, А. Шойхеденко.

Страховий ринок являє собою певну сферу грошових відносин, у якій об'єктом купівлі-продажу є страхові послуги. У сучасній науковій літературі визначення страхового ринку має різні трактування, одне з них за В. М. Фурманом, страховий ринок – це система стійких економічних відносин між покупцями, посередниками і покупцями, пов'язаних із формуванням попиту, пропозиції та ціни на прямиї

страховий захист і перестраховання, які матеріалізуються у страхових, перестраховальних і супутніх послугах у певній країні, групі країн чи міжнародному масштабі, що піддається регулюванню [2].

Як будь-яка економічна категорія страховий ринок має свою структуру, що змінюється під впливом економічних трансформацій, які відбуваються в державі. Отже, структурою страхового ринку вважають відтворювальні зв'язки в процесі страхування й пропорції між різними інститутами, суб'єктами (страхові компанії та страхувальники) й об'єктами (види і технології страхування [3].

Страховий ринок є важливою ланкою в системі фінансового посередництва у багатьох промислово розвинутих країнах. Зокрема, співвідношення активів страхового ринку до ВВП у Великобританії складає - 96,5%, у США - 45,2%, Японії - 66,9%, Франції - 63,0%, Німеччині - 45,5%, в Україні ж цей показник становить лише 3,2%.[4].

Страховий ринок в Україні все ще перебуває на початковому етапі розвитку, окремі його сегменти стрімко розвиваються, проте рівень страхового покриття залишається на низькому рівні (він складає лише 3-5%, тоді як у країнах Західної Європи - понад 95%). Стрімко розвиваються лише класичні види страхування - КАСКО, майнове страхування, тоді як, наприклад, медичне страхування знаходиться на етапі зародження. Це обумовлено, в першу чергу, рівнем доходів населення [4].

Ринок страхування життя в нашій країні не є пануючим, при цьому для вітчизняних страхових компаній він поки є досить перспективним. Причинами цього є, по-перше, низька капіталізації українських страхових компаній, по-друге, вітчизняні страхові компанії в основному поки не готові працювати з незначними сумами індивідуального страхувальника, а більш орієнтовані на фінансово-промисловий бізнес. Крім того, основна маса заможних громадян України концентрується у декількох великих містах, що не дозволяє у повному обсязі реалізувати основні принципи страхування [5].

Сучасний стан страхового ринку характеризується зростанням чисельності страхувальників значною мірою за рахунок юридичних осіб. Пояснюється така

ситуація досить низьким рівнем доходів населення України. Приблизно 3% громадян України є достатньо платоспроможними, щоб користуватися страховими послугами.

Найбільшим попитом на страховому ринку України користуються послуги з добровільного страхування майна. Його частка в загальному обсягу страхових послуг становить 71%. Але, як свідчать експерти, застрахованими в Україні є всього близько 10% ризиків, тоді як у більшості розвинених країн світу їх частка становить 90–95%.

Отже, страховий ринок України вже пройшов стадію формування і знаходиться на етапі розвитку. Він набув певного рівня розвитку, але не став реальним чинником стабільності і за своїми характеристиками не відповідає завданням випереджального розвитку української економіки та тенденціям світових страхових ринків. Це зумовлює його суттєве відставання у глобальному процесі формування світової фінансової системи.

Список використаних джерел

1. Страховий ринок України. URL: https://lubbook.org/book_730_glava_3_2_STRAKHOVIJ_RINOK_UKRA%20%87NI.html
2. Сукач О.М., Сарана Л.А. Страховий ринок України: сучасні реалії та перспективи. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2016. №1(20). С.106-113.
3. Страхові послуги: Підручник. Базилевич В.Д., Пікус Р.В та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Логос, 2014. 496 с.
4. Ратошнюк І.М. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку. URL: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78288.doc.htm
5. Гаврилюк В.М. Сучасні тенденції розвитку урожаю сільськогосподарських культур. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. Кам'янець-Подільський: Подільський державний аграрно-технічний університет. 2006. № 14. С. 300–304.